

Pravila odbojkaške igre i njihova primjena

Miroslav Milinović
rujan 2017.

Sadržaj

- Pregled pravila igre (s novostima 2015 → 2017)
- Primjena pravila igre
- Iz sudačke prakse

Pregled pravila igre

Pregled izmjena u Pravilima

Izdanje 2015. – 2016.
*(Approved by the 34th
FIVB Congress 2014)*

Izdanje 2017. – 2020.
*(Approved by the 35th
FIVB Congress 2016)*

- pojašnjenja i dopune
- bez značajnih/suštinskih izmjena

1. Borilište 1.1. Dimenzije

- Za svjetska i službena natjecanja FIVB-e dimenzije slobodne površine moraju biti ~~najmanje~~ 5 m od bočnih crta i 6,5 m od osnovnih crta. Slobodan prostor za igranje mora biti visok najmanje 12,5 m mjereno od površine borilišta.

2. Mreža i stupovi

- Mreža je široka 1 m, dugačka 9,50 do 10 m (s 25 do 50 cm s obje strane izvan bočnih traka) i sastavljena od crnih kvadratnih oka dimenzija 10 cm.
Na svjetskim i službenim natjecanjima FIVB-e, a prema posebnim pravilima pojedinog natjecanja, struktura mreže može biti modificirana kako bi omogućila oglašavanje sukladno marketinškim sporazumima.
- Za sva svjetska i službena natjecanja FIVB-e stupovi za pričvršćivanje mreže postavljeni su na udaljenosti od 1,00 m izvan bočnih crta i **obloženi zaštitom**.

3. Lopte 3.3. Sustav pet lopti

- Na svjetskim i službenim natjecanjima FIVB-e obavezna je uporaba 5 lopti. U tom slučaju postavlja se šest skupljača lopta, po jedan na svakom kutu slobodne površine i po jedan iza svakog suca.

4.1. Sastav momčadi

- 4.1.1.

...

Na svjetskim i službenim natjecanjima FIVB-e za seniore najviše 14 igrača može biti upisano u zapisnik i igrati na utakmici. Najviše 5 ostalih članova momčadi koje odredi trener (trenersko i medicinsko osoblje) uključujući i samog trenera može sjediti na klupi i mora biti upisano u zapisnik.

Voditelj momčadi (*eng. Team Manager*) i novinar ne mogu sjediti na klupi ili iza nje u kontrolnom prostoru.

Liječnik i fizioterapeut moraju biti dio momčadi, ali ako ipak nisu među 5 ostalih članova momčadi na klupi, moraju sjediti unutar kontrolnog prostora i mogu intervenirati samo na poziv sudaca. Fizioterapeut (čak i kad nije dio momčadi) može sudjelovati u zagrijavanju prije utakmice sve do početka službenog zagrijavanja na mreži.

...

4.2. Mjesto momčadi

- 4.2.4. Tijekom stanke između setova igrači se mogu zagrijavati koristeći lopte na slobodnoj površini.

Za vrijeme produžene stanke između 2. i 3. seta (ako se koristi) igrači mogu koristiti i svoje polje igrališta.

4.3. Oprema

- 4.3.3. Majice igrača moraju biti označene brojevima od 1 do 20.
Za svjetska i službena natjecanja FIVB-e na kojima se koriste brojnije momčadi broj raspoloživih brojeva može biti povećan.

4.5. Zabranjeni predmeti

- 4.5.1. Zabranjeno je nositi predmete koji mogu prouzročiti ozljedu ili davati umjetnu prednost igraču.

4.5.2. Naočale ili leće igrači mogu nositi na vlastiti rizik

4.5.3. Dozvoljeno je nositi steznike ili grijače (*eng. compression pads*) za zaštitu ili podršku.

Za svjetska i službena natjecanja FIVB-e za seniore ti steznici i grijači moraju biti iste boje kao odgovarajući dio opreme. **Crna, bijela ili neutralna boja također se mogu koristiti.**

5.2 Trener

- 5.2.2. PRIJE POČETKA UTAKMICE trener prijavljuje ili provjerava imena i brojeve svojih igrača u zapisniku i zatim ga potpisuje. (sada to uključuje i elektronički zapisnik)
- 5.2.3.4. ...
Na svjetskim i službenim natjecanjima FIVB-e trener svoju funkciju obavlja nalazeći se iza crte ograničenja trenera **tijekom cijele utakmice.**

6. Osvajanje poena

- 6.1.3. Nadigravanje i dovršeno nadigravanje

Nadigravanje je slijed akcija u igri od trenutka kad je server odigrao loptu do trenutka kad je lopta izvan igre.

Dovršeno nadigravanje je slijed akcija u igri čiji je ishod dodjela poena. To obuhvaća:

- dodjelu kazne
- gubitak servisa zbog pogreške pri serviranju kad servis nije izveden u predviđenom vremenu.

7.2. Razdoblje zagrijavanja

- Prije početka utakmice momčadi imaju pravo zajednički se zagrijavati na mreži 6 minuta ako su prethodno imale na isključivom raspolaganju drugo igralište, a ako takve mogućnosti nije bilo, imaju pravo zagrijavati se 10 minuta.

Na svjetskim i službenim natjecanjima FIVB-e momčadi imaju pravo na zajedničko zagrijavanje na mreži u trajanju od 10 minuta.

7.3. Početna postava momčadi

- 7.3.2. Prije početka svakog seta trener mora na listiću postave **ili putem elektroničkog uređaja (ako se koristi)** predati početnu postavu svoje momčadi. Ispravno popunjen i potpisan listić predaje drugom sucu ili zapisničaru **ili šalje elektroničkim putem izravno zapisničaru.**
- 7.3.5.4. Utvrđi li se da igrač na igralištu uopće nije upisan na popisu igrača, protivnička ekipa zadržava osvojene poene te dodatno osvaja poen i pravo serviranja. Momčad koja je pogriješila gubi sve poene i/ili setove osvojene od trenutka kad je taj igrač ušao u igralište te mora predati ispravljenu početnu postavu.

7.5. Pozicijska pogreška

- 7.5.1. Momčad je učinila pozicijsku pogrešku ako bilo koji igrač nije na svojoj ispravnoj poziciji u trenutku kad server odigra loptu. Ovo uključuje i situaciju kada je igrač u igralištu temeljem nepropisane zamjene **te se ta situacija smatra pozicijskom pogreškom s posljedicama nepropisane zamjene.**

7.7. Rotacijska pogreška

- 7.7.1. Rotacijska pogreška učinjena je kad SERVIS nije izveden prema redoslijedu rotacije. To uzrokuje redom sljedeće posljedice:
 - 7.7.1.1. **zapisničar prekida igru zvučnim signalom**, momčad se sankcionira dodjeljivanjem poena i prava serviranja protivniku;
Ukoliko je rotacijska pogreška utvrđena nakon dovršenog nadigravanja protivnik dobiva samo jedan poen bez obzira na rezultat nadigravanja.
 - 7.7.1.2. ispravlja se redoslijed rotacije igrača.
- 7.7.2. Dodatno, zapisničar treba utvrditi točan trenutak kad je učinjena pogreška i svi kasnije upisani poeni momčadi koja je pogriješila moraju se poništiti. Poeni protivničke momčadi ostaju valjani. Ne može li se utvrditi taj trenutak, ne poništavaju se osvojeni poeni i jedina je sankcija dodjela poena i prava serviranja protivniku.

8.3. Lopta „unutra”

- Lopta je "unutra" ako u bilo kojem trenutku njenog dodira s podom, neki njen dio dodiruje pod igrališta uključujući i granične crte.

Sequence 6: Ball in

11.3. Dodir s mrežom

- 11.3.1. Dodir igrača s mrežom između antena, za vrijeme akcije odigravanja loptom, je pogreška.

Akcija odigravanja loptom uključuje (uz ostalo) odskok, dodir lopte (ili pokušaj dodira) i **siguran doskok uz spremnost za slijedeću akciju.**

[Video primjer](#)

11.4. Pogreška igrača kod mreže

- 11.4.4. Igrač ometa igru (između ostalog):
 - dodirivanjem mreže između antena ili samih antena za vrijeme njegove akcije odigravanja loptom
 - koristeći mrežu između antena kao potporu ili sredstvo stabilizacije
 - stvarajući dodirnom mreže nepoštenu prednost u odnosu na protivnika
 - akcijom koja onemogućava protivnikov pokušaj odigravanja lopte
 - hvatanjem ili držanjem mreže.

Smatra se da su igrači blizu lopte u trenutku njenog odigravanja ili oni koji je pokušavaju odigrati, u akciji odigravanja loptom čak i ako je nisu dodirnuli.

Međutim, dodirivanje mreže izvan antena ne smatra se pogreškom (osim kod Pravila 9.1.3.).

[Video primjer](#)

12.5. Zaklon

- 12.5.2. Igrač ili grupa igrača momčadi koja servira čine zaklon ako mašu rukama, poskakuju ili se bočno pomiču tijekom izvođenja servisa ili ako stoje grupirani tako da prikriju servera i putanju lopte **dok lopta ne pređe vertikalnu ravninu mreže.**

15.2. Redosljed prekida igre

- 15.2.3. Između dvije odvojene zamjene iste momčadi mora biti dovršeno nadigravanje (izuzetak: zamjena radi ozljede ili isključenja/odstranjenja (15.5.2., 15.7., 15.8.)).

15.4. TO i TTO

- 15.4.4. Tijekom svih odmora (**uključivo i tehničkih odmora**) igrači u igri moraju otići na slobodnu površinu blizu svoje klupe.

15.10. Postupak zamjene igrača

- 15.10.3c Zahtjev za zamjenu igrača prihvaća i objavljuje zapisničar ili drugi sudac, koristeći zvučni signal odnosno zviždaljku. Drugi sudac odobrava zamjenu.

Na svjetskim i službenim natjecanjima FIVB-e koriste se tablice s brojevima radi olakšanja postupka zamjene (čak i kad se koriste elektronički uređaji).

15.11. Neispravni zahtjevi

- 15.11.1.3. za drugu zamjenu igrača iste momčadi za vrijeme istog prekida (odnosno prije kraja slijedećeg dovršenog nadigravanja) osim u slučaju ozljede/bolesti igrača u igri.

19.1. Određivanje libera

- 19.1.1. Svaka momčad ima mogućnost odrediti s popisa igrača, do dva (2) specijalizirana obrambena igrača: libera.

Na svjetskim i službenim natjecanjima FIVB-e za seniore, momčad koja ima više od 12 igrača upisanih u zapisnik, mora imati 2 libera na popisu igrača.

22. Sudački kolegij 22.2 Postupci

- 22.2.3.1. Ako je pogrešku zviždukom označio prvi sudac, on će pokazati:

a) momčad koja treba servirati,

b) vrstu pogreške,

c) igrača koji je pogriješio (ako je potrebno).

~~Drugi sudac slijedi znakove prvog suca ponavljajući ih.~~

22. Sudački kolegij 22.2 Postupci

- 22.2.3.4. Ako je došlo do obostrane pogreške, oba suca će pokazati:
 - a) vrstu pogreške,
 - b) igrače koji su pogriješili (ako je potrebno).

Momčad koja treba servirati pokazat će prvi sudac.

23.3 Obveze (prvog suca)

- 23.3.2.3. (Prvi je sudac nadležan) Odlučivati o:

...

h) lopti koja prelazi mrežu potpuno ili djelomice kroz vanjski prostor prema protivničkom polju igrališta ili dodiruje antenu na njegovoj strani igrališta,

i) serviranoj lopti i trećem odigravanju lopte kad lopta prelazi iznad antene ili kroz vanjski prostor na njegovoj strani igrališta.

24.3 Obveze (drugog suca)

- 24.3.2. Tijekom utakmice drugi sudac dosuđuje zviždukom i sudačkim znakom:

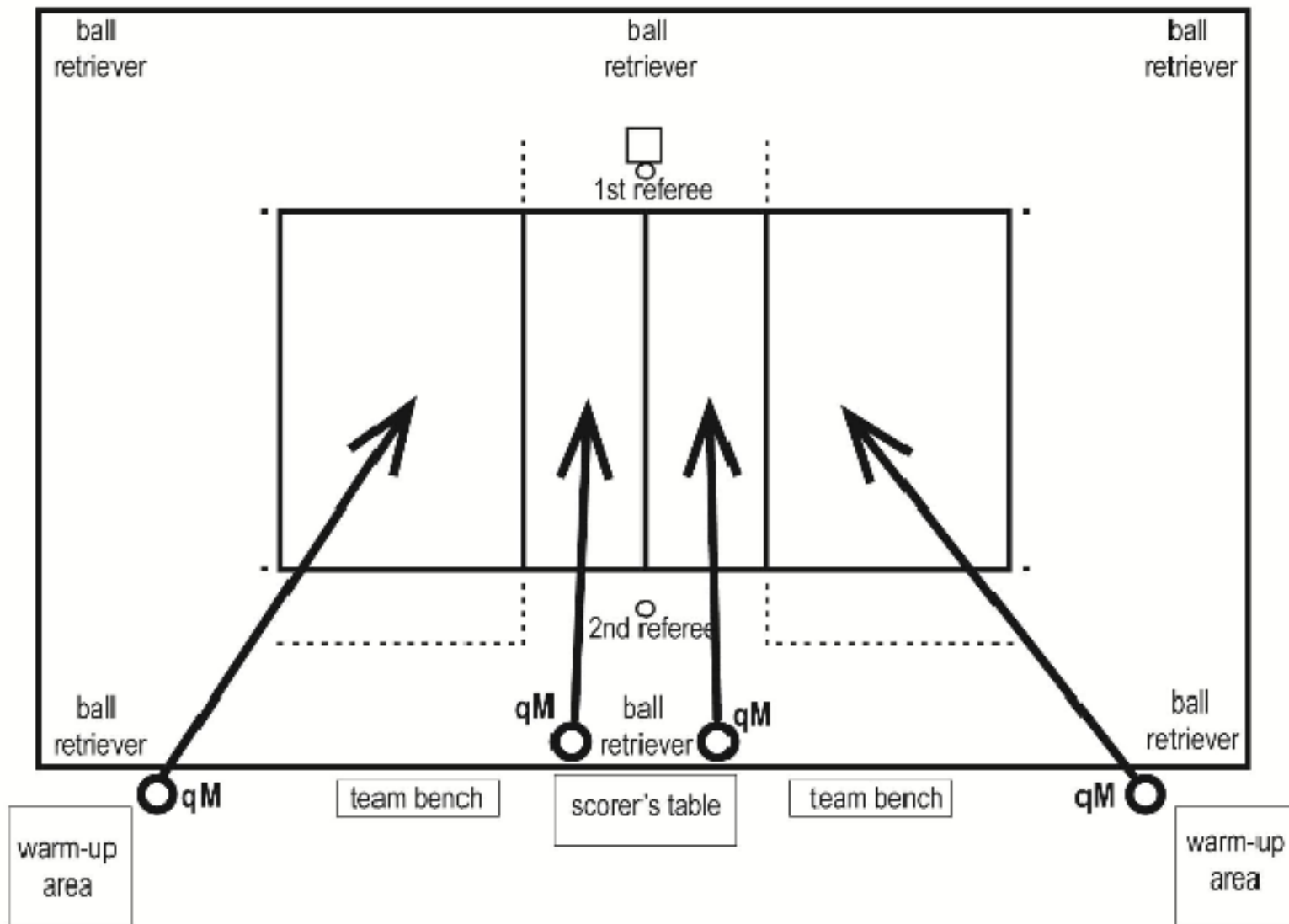
...

24.3.2.8. kad kod servirane lopte i kod trećeg odigravanje lopte, lopta prelazi iznad antene ili kroz vanjski prostor na njegovoj strani igrališta.

25. Zapisničar i 26. Pomoćni zapisničar

- 25.2.1.2 upisuje početnu postavu svake momčadi s listića postave (ili provjerava podatke predane elektroničkim putem); ne dobije li listiće postave na vrijeme, odmah o tome obavješćuje drugog suca;
- 26.2.3.2 ...
Za FIVB, svjetska i službena natjecanja na kojima se koristi elektronički zapisnik, pomoćni zapisničar surađuje sa zapisničarom u objavljivanju zamjena, usmjeravanju drugog suca prema momčadi koja je zatražila prekid te utvrđivanju nadomještanja Liberom.

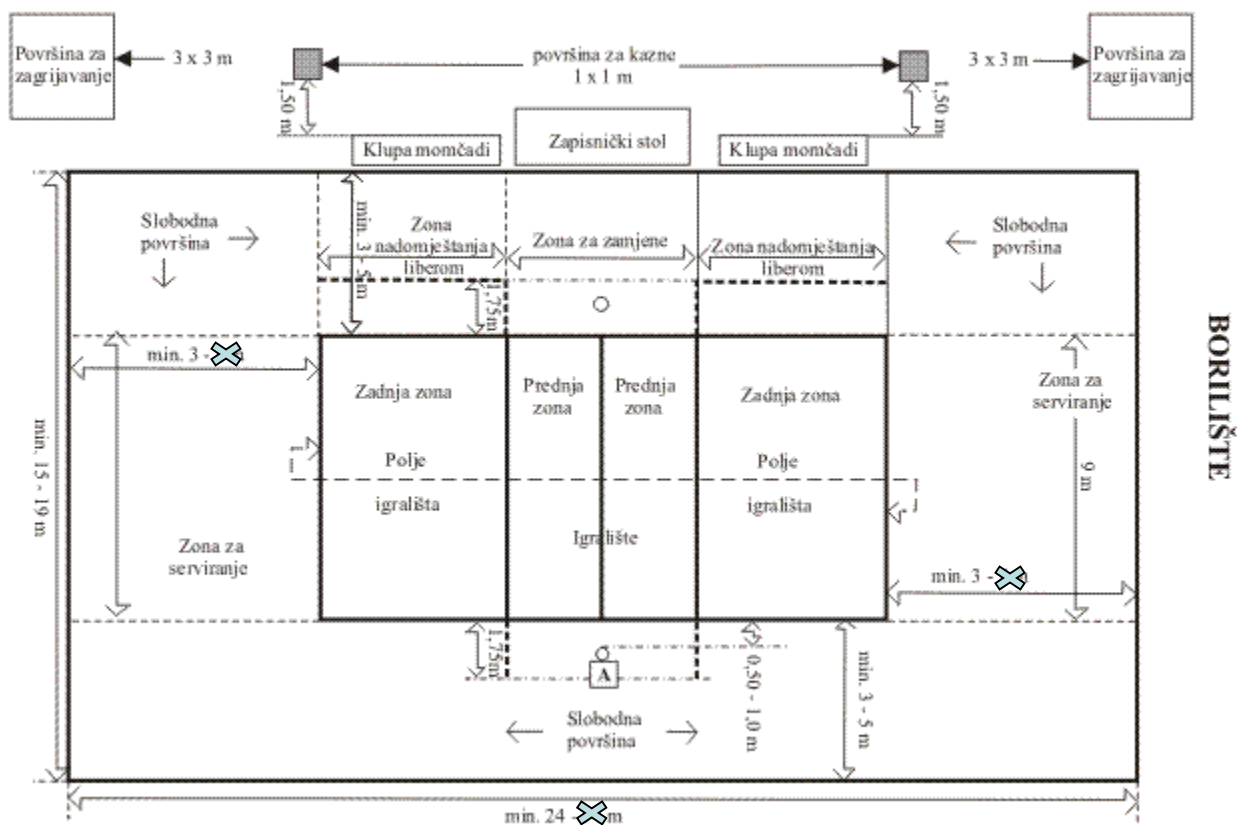
Brisači poda

Primjena pravila igre

Crte i zone

- Crta ograničenja trenera
- Zona nadomještanja liberom
- Zona za serviranje 3 – 6,5 m

Momčad

- 17 članova momčadi:
 - 12 igrača + 5 (C, AC1, AC2, T, M)
 - Propozicije HOS-a (10+2)
- Brojevi 1-20 – 4.3.3.
- Kapetan traži prekide (TO, zamjena) u odsustvu trenera – 5.1.2.3.
- Pomoćnik trenera – 5.3.2.

Mora li trener napustiti svoju momčad zbog bilo kojeg razloga uključujući i sankcije, pomoćnik trenera može, na zahtjev kapetana u igri i uz odobrenje prvog suca, preuzeti funkciju trenera za vrijeme trajanja odsustva.

Postava momčadi

- 7.3.5.3. Utvrdi li se neslaganje pozicija igrača na igralištu i na listiću postave kasnije, pozicije igrača momčadi koja je pogriješila moraju se ispraviti. Svi poeni koje je osvojila ta momčad od trenutka pogreške do trenutka u kojem je pogreška utvrđena, poništavaju se. Protivnička ekipa zadržava osvojene poene te dodatno osvaja poen i pravo serviranja.

19. Libero igrač

- Momčad može imati do 2 libera
- Samo jedan libero može biti u igri
- U svakom nadomještanju igrač zadnjeg reda može biti nadomješten bilo kojim od 2 libera momčadi ili se vratiti na svoje mjesto u postavi
- Libero u igri može biti izravno nadomješten drugim liberom
- Između 2 nadomještanja liberom mora proći jedno **dovršeno** nadigravanje (osim u slučaju rotacije igrača radi sankcija ili kad je libero nesposoban za igru pa stoga nije dovršeno nadigravanje)

19. Libero igrač

- 19.3.2.9. Npropisano nadomještanje liberom može uključiti (među ostalim) ove situacije:
 - nije dovršeno nadigravanje između dva nadomještanja
 - libero je nadomješten igračem koji nije odgovarajući igrač iz postave ili drugi libero

Npropisano nadomještanje liberom tretira se kao npropisana zamjena igrača.

Kad se npropisano nadomještanje liberom utvrdi prije početka nadigravanja, suci ga ispravljaju, a momčad se sankcionira za odugovlačenje.

19.4. Određivanje novog libera

- 19.4.1. Libero postaje nesposoban za igru ako je ozlijeđen, bolestan, isključen ili odstranjen.

Trener ili, u odsustvu trenera, kapetan u igri, može iz bilo kojeg razloga, proglasiti libera nesposobnim za igru.

- Umjesto libera koji je nesposoban za igru trener može odrediti novog libera
 - 19.4.2. ako momčad ima samo jednog prijavljenog libera
 - 19.4.3. ako momčad ima dva libera samo ako i drugi libero postane nesposoban za igru
 - libero koji je nesposoban za igru te je umjesto njega određen novi libero, ne može se vratiti u igru tijekom ostatka utakmice

19.4. Određivanje novog libera

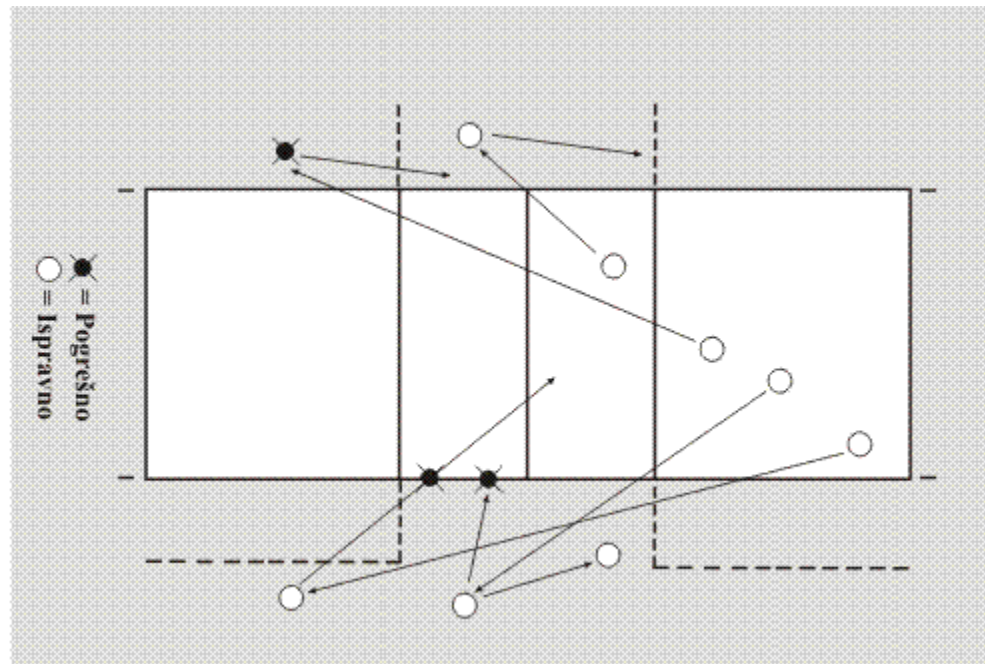
Libero 1	Libero 2	Pravo određivanja novog libera
ozlijeđen	ozlijeđen	Da, ali tek kad se ozlijedi Libero 2. Momčad ima samo jednog libera
isključen	ozlijeđen	Da. Od početka idućeg seta momčad opet ima 2 libera
odstranjen	ozlijeđen	Da. Momčad ima samo jednog libera
ozlijeđen	isključen	Da, ali se Libero 2 ne može vratiti u igru jer se određivanje novoga libera odnosi na njega. Momčad ima samo jednog libera.
isključen	isključen	Da, ali se Libero 2 ne može vratiti u igru jer se određivanje novoga libera odnosi na njega. Libero 1 se može vratiti u igru od početka idućeg seta
odstranjen	isključen	Da, ali se Libero 2 ne može vratiti u igru jer se određivanje novoga libera odnosi na njega. Momčad ima samo jednog libera.
ozlijeđen	odstranjen	Da. Momčad ima samo jednog libera.
isključen	odstranjen	Da. Od početka idućeg seta momčad opet ima 2 libera
odstranjen	odstranjen	Da. Momčad ima samo jednog libera.
ozlijeđen	loša igra	Da. Momčad ima samo jednog libera.
isključen	loša igra	Da. Od početka idućeg seta momčad opet ima 2 libera
odstranjen	loša igra	Da. Momčad ima samo jednog libera.

Igrač kod mreže

- 11.2.2.2. – dodir protivničkog polja
Dopušten je dodir protivničkog polja igrališta bilo kojim dijelom tijela iznad stopala pod uvjetom da to ne ometa protivnika u odigravanju lopte.
- **Napomena:** lopta je izvan igre u trenutku pogreške koju je zviždukom označio jedan od sudaca, a ako nema pogreške u trenutku zvižduka (8.2.)

Lopta prelazi u protivničko polje

- 10.1.3. – prijelaz lopte ispod mreže
- 10.1.2. – prijelaz lopte kroz vanjski prostor

Blok (14.1.1.)

- Blokiranje je akcija igrača blizu mreže s ciljem zaustavljanja lopte koja dolazi od protivnika nadvisujući gornji rub mreže, bez obzira na visinu na kojoj je lopta dotaknuta. Obavljanje blokiranja dopušteno je samo igračima prednjeg reda, ali u trenutku kontakta s loptom dio tijela mora biti iznad gornjeg ruba mreže.

Produljeni kontakt

- Produljeni kontakt - 9.1.2.3.
Prouzroče li istodobni dodiri dvaju protivničkih igrača produljeni kontakt s loptom nadigravanje se nastavlja.
- Ne zaboravite – 9.1.2.2.
Kad iznad mreže dva protivnička igrača istodobno dodirnu loptu i ona ostane u igri, momčad koja je primila loptu ima pravo na tri daljnja odigravanja. Ode li takva lopta u aut, pogreška je momčadi na drugoj strani mreže.

Postupak kod zamjene (15.10.)

- Zamjena mora biti provedena unutar zone za zamjene.
- Zamjena smije trajati samo toliko koliko je potrebno za njezino upisivanje u zapisnik i ulazak i izlazak igrača.
- **Zahtjev za zamjenom, predstavlja ulazak igrača za zamjenu spremnog za igru u zonu za zamjene, za vrijeme prekida igre.**
- **Nije li tako, zamjena se ne odobrava i momčad se sankcionira za odugovlačenje.**
- **Zahtjev za zamjenu igrača prihvaća i objavljuje zapisničar ili drugi sudac, koristeći zvučni signal odnosno zviždaljku.**
- Na svjetskim i službenim natjecanjima FIVB-e koriste se tablice s brojevima radi olakšanja postupka zamjene.
- Namjerava li momčad istodobno obaviti više od jedne zamjene, svi igrači za zamjenu moraju prići zoni za zamjene u istom trenutku kako bi bili obuhvaćeni istim zahtjevom. U tom slučaju zamjene se moraju obaviti uzastopce po parovima igrača, jedan za drugim.

Neispravni zahtjevi (15.11.)

- Neispravni zahtjev jest zahtjev za bilo kakvim prekidom igre:
 - tijekom nadigravanja, odnosno u trenutku ili nakon zvižduka za servis;
 - od neovlaštenog člana momčadi;
 - za zamjenu igrača iste momčadi prije nastavka igre nakon prethodne zamjene;
 - nakon iskorištenog prava na broj odmora i zamjena igrača.
- Prvi neispravni zahtjev na utakmici, koji nije utjecao na igru ili je nije odugovlačio, mora biti odbijen bez ikakvih posljedica.
- Svaki slijedeći neispravni zahtjev iste momčadi na utakmici jest odugovlačenje.

21. Nedolično ponašanje i sankcije

- 21.1. Manje nedolično ponašanje
- 21.6. Kartoni za sankcije
- Sankcije ostaju na snazi tijekom cijele utakmice
- Sankcioniranje je progresivno

21.1. Manje nedolično ponašanje

- Manje nedolično ponašanje nije podložno sankcijama. Obveza je prvog suca spriječiti da momčadi dostignu nivo sankcioniranja.

Sudac to radi u dva koraka:

korak 1: izricanjem usmene opomene preko kapetana u igri

korak 2: pokazivanjem žutog kartona članu momčadi. Ta opomena nije sankcija, ali označava da je član momčadi (a time i cijela momčad) dostigao razinu za primjenu sankcija. Ova se opomena upisuje u zapisnik.

21. Nedolično ponašanje i sankcije

- Sudac može, obzirom na težinu nedoličnog ponašanja člana momčadi:
 - odmah primijeniti konkretnu sankciju (bez ranijeg opominjanja),
 - pokazati žuti karton članu momčadi (ekipi), bez ranije usmene opomene.
- Sudac može jednoj momčadi pokazati žuti karton samo jednom tijekom utakmice (sukladno 21.1.)

21.6. Kartoni za sankcije

Opomena (korak 1):	usmeno
Opomena (korak 2):	žuti karton
Kazna:	crveni karton
Isključenje:	žuti i crveni karton (zajedno)
Odstranjenje:	žuti i crveni karton (odvojeno)

Stupnjevanje sankcija za nedolično ponašanje

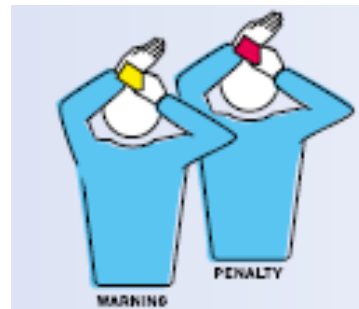
Vrste	Redoslijed	Počinitelj	Sankcija	Pokazati kartone	Posljedica
1. Neuljudno ponašanje	prvi put	bilo koji član momčadi	kazna	crveni	dodjela poena i prava serviranja protivniku
	drugi put	isti član momčadi	isključenje	žuti i crveni zajedno	mora napustiti borilište i ostati na površini za kazne, do kraja seta
	treći put	isti član momčadi	odstranjenje	žuti i crveni odvojeno	mora napustiti natjecateljski prostor do kraja utakmice
2. Uvredljivo ponašanje	prvi put	bilo koji član momčadi	isključenje	žuti i crveni zajedno	mora napustiti borilište i ostati na površini za kazne, do kraja seta
	drugi put	isti član momčadi	odstranjenje	žuti i crveni odvojeno	mora napustiti natjecateljski prostor do kraja utakmice
3. Nasrtljivost	prvi put	bilo koji član momčadi	odstranjenje	žuti i crveni odvojeno	mora napustiti natjecateljski prostor do kraja utakmice

Odugovlačenje (16.1.)

- Neispravna akcija momčadi koja odgađa nastavak igre odugovlačenje je i uključuje, između ostalog:
 - odugovlačenje zamjene;
 - produljenje drugih prekida igre nakon davanja znaka za nastavak igre;
 - zahtijevanje nepropisne zamjene;
 - ponavljanje neispravnog zahtjeva;
 - odugovlačenje igre od strane člana momčadi.

Stupnjevanje sankcija za odugovlačenje

Odugovlačenje	prvi put	bilo koji član momčadi	opomena zbog odugovlačenja	znak rukom sa žutim kartonom	upozorenje - bez kazne
	drugi put (i svaki sljedeći)	bilo koji član momčadi	kazna zbog odugovlačenja	znak rukom sa crvenim kartonom	dodjela poena i prava serviranja protivniku

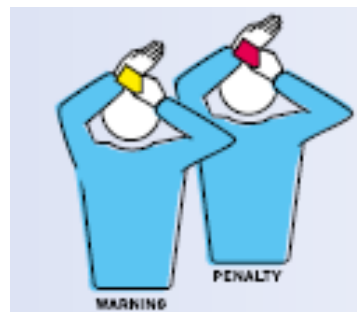

Sudački znakovi (opomene i sankcije)

Nedolično ponašanje

Odugovlačenje

Zapisnik: sankcije

SANCTIONS				IMPROPER REQUEST TEAM : TEAM		
W (Meningi)	P (Penalti)	E (Ekspulzija)	D (Diskval.)	 	SET	SCORE
D				A	1	17:15
	D			A	1	24:21
	5			B	3	15:6
D				B	3	15:6
		AC		B	3	15:6
	13			A	3	22:20

Fig. 6

Protokol

- za domaće prvenstvo/kup nepromjenjen od 2000. godine
- pojašnjenja:
 - prilikom mjerenja visine mreže suci zahtjevaju da momčadi napuste igralište
 - prilikom službenog predstavljanja granični suci izlaze zajedno s 1. i 2. sucem te momčadima (ali ne nose sa sobom zastavice)
 - ukoliko nema službenog spikera koji bi predstavio početne šesterke momčadi će na početku utakmice pričekati znak 1. suca i tek onda ući u igralište
 - nije potrebno tražiti od igrača koji nisu u početnoj postavi da odu u prostor za zagrijavanje prilikom predstavljanja na početku utakmice

Iz sudačke prakse ...

Prvo odigravanje

- prijem servisa
- nakon bloka vlastite momčadi
- nakon bloka protivničke momčadi
- nakon udarca u napadu protivničke momčadi

Kriterij

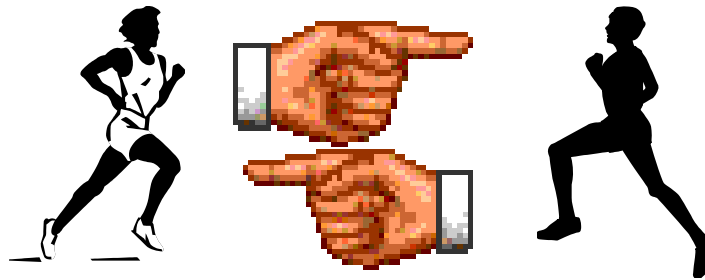
- prvo odigravanje vs. drugo (i treće)
- ujednačenost kriterija je iznimno važna
- *„Keep the ball flying”*

Pomoć pri odigravanju?

- unutar borilišta?
- kad je lopta na protivničkoj slobodnoj površini?
- može li lopta biti vraćena stojeći na protivničkoj / na svojoj klupi?

Zagrijavanje

- Igrači koji nisu u igri mogu se **bez lopte** zagrijavati:
 - **tijekom igre:** na površini za zagrijavanje
 - **tijekom odmora:** na slobodnoj površini iza njihova polja igrališta.
- **Tijekom stanke između setova** igrači se mogu zagrijavati koristeći lopte na slobodnoj površini. (Za vrijeme produžene stanke između 2. i 3. seta (ako se koristi) igrači mogu koristiti i svoje polje igrališta.)

- ZAMJENA IGRAČA
 - propisana
 - izvanredna (libero i nadomješteni igrač ne mogu učestvovati)
- NADOMJEŠTANJE IGRAČA
 - uvijek uključuje libera; NIJE ZAMJENA
 - između 2 nadomještanja mora proći jedno dovršeno nadigravanje
- ODREĐIVANJE LIBERA
 - na početku utakmice
 - kad je libero nesposoban za igru (drugačije se tretira momčad koja ima 2 libera)

Kartoni – kada i kako?

- kada utakmica počinje?
- kada utakmica završava?
- što s nedoličnim ponašanjem prije utakmice?
- što s nedoličnim ponašanjem između setova?
- što s nedoličnim ponašanjem nakon zadnjeg nadigravanja?
- žuti karton kao opomena!

Obostrana kazna (crveni karton)

- Prvo sankcionirati ekipu koja servira
- Provjeriti jesu li obje ekipe napravile rotaciju
- Rezultat se gleda tek nakon što su ubilježene obje sankcije; servirat će ekipa koja je i trebala servirati (prije sankcija)

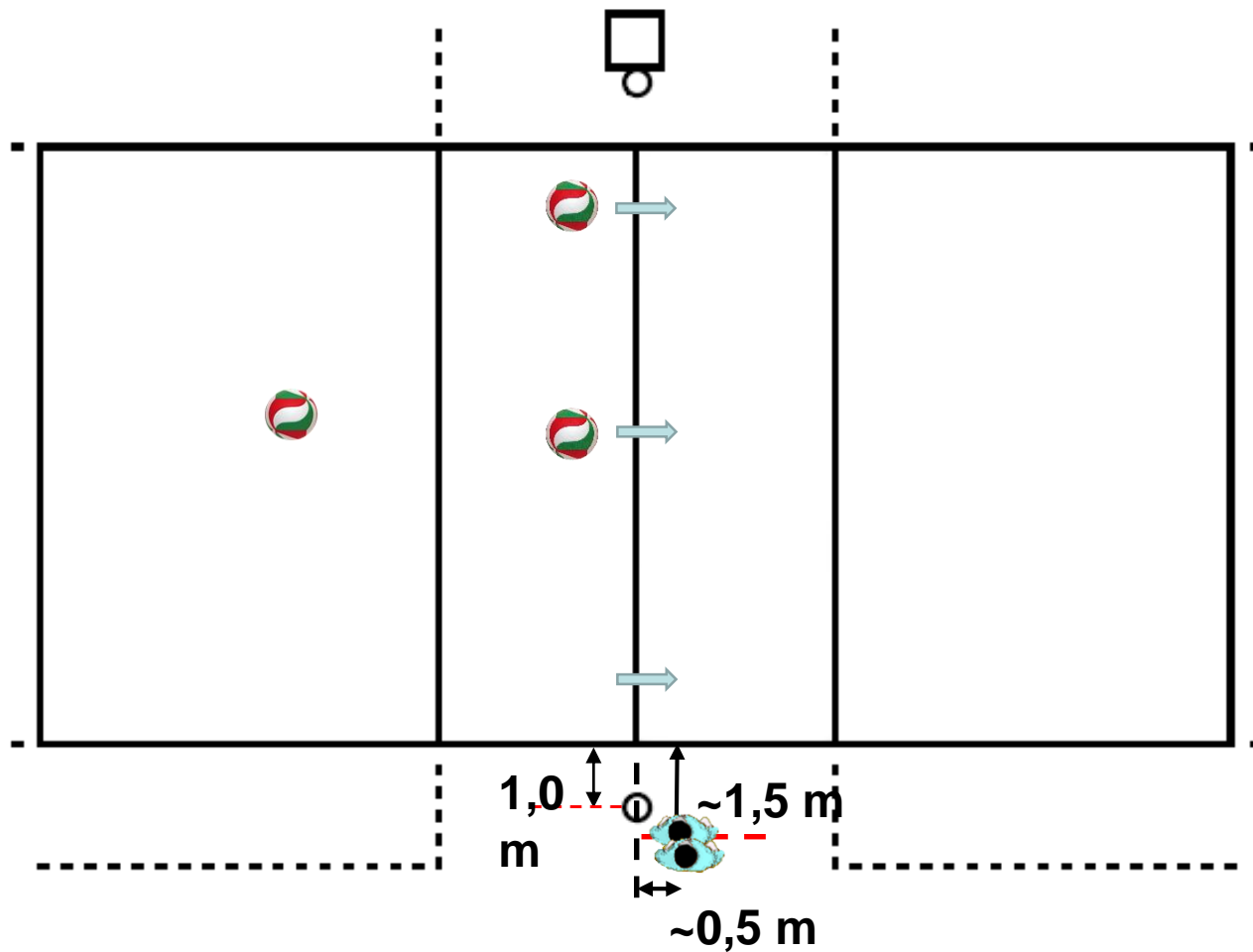
Sankcioniranje odugovlačenja

- odugovlačenje servera
- vezanje tenisica, popravljjanje opreme
- odugovlačenje s listićem postave
- brisanje poda (?)

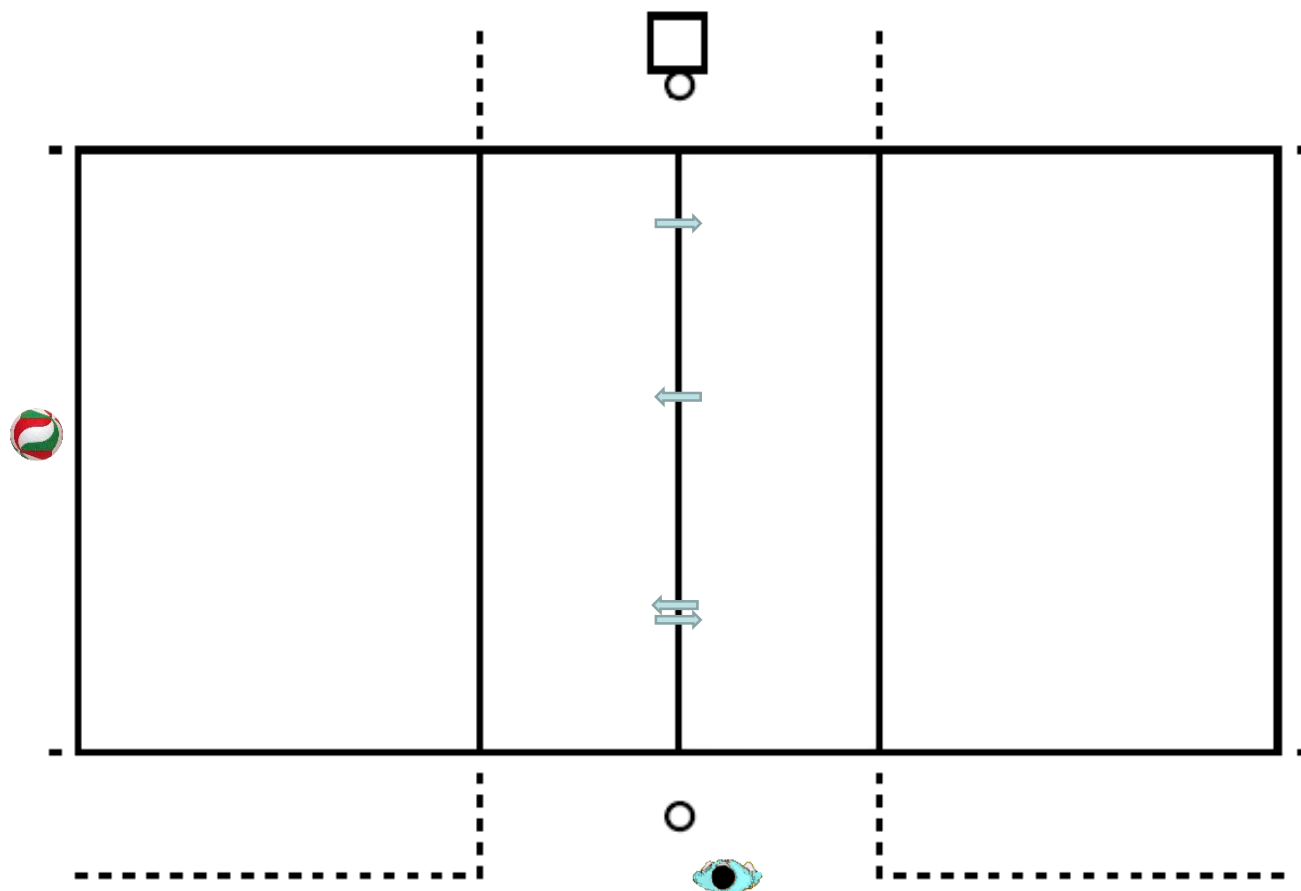
- uzastopni zahtjevi za zamjenu / što jest zahtjev?

- ako je 2. sudac prekinuo igru
(čak i ako je pri tome napravio grešku)

Kretanje drugog suca

Kretanje drugog suca

Video primjeri ...

- <https://www.instagram.com/p/BJaozVBjh1N/>
- <https://www.facebook.com/abbas.fathi.14/videos/1147736288657368/>

Izvor: <https://www.facebook.com/groups/141874493595/>

Pitanje iz prakse (1)

- **P: Jedan igrač je ušao u zonu za zamjenu igrača, dok je drugi igrač upravo napuštao prostor za zagrijavanje i išao prema zoni za zamjene. Koliko zamjena treba dozvoliti ?**
- **O: Trenutak zahtjeva je ulazak igrača u zonu za zamjenu. U ovom slučaju, drugi sudac treba dozvoliti samo jednu zamjenu, igraču koji se nalazio u zoni za zamjenu igrača.**

Pitanje iz prakse (2)

- **P: Trener ekipe 'A' je ustao na kraju nadigravanja i mahnuo rukama na način koji sugerira da nije zadovoljan odlukom suca. Kako će suci postupiti?**
- **O: Treneru je dozvoljeno izražavati se normalnim reakcijama. Prvi sudac međutim mora procijeniti eventualnu potrebu za sankcioniranjem. Ukoliko se prekršaj dogodi za vrijeme nadigravanja, sankcija će uslijediti po završetku nadigravanja kao dodatak na ishod završenog nadigravanja.**

Pitanje iz prakse (3)

- **P: Napadač udari loptu i nakon doskoka napravi mali korak i dotakne mrežu, a lopta je još u igri. Napadač se nije koristio mrežom da bi stabilizirao svoj položaj. Je li to greška?**
- **O: Sudac treba procijeniti je li igrač dodirnuo mrežu u trenutku doskoka ili nije. Ako je taj dodatni korak bio dio doskoka, onda je greška. Ako je mreža korištena kako bi se igrač zaustavio ili stabilizirao svoj položaj, također je greška.**

Pitanje iz prakse (4)

- **P: Libero momčadi je ozlijeđen. Momčad ima 12 igrača i jednog libera. Njihov trener želi za novog libera odrediti igrača broj 8 koji je u igri u trenutku ozljede libera. Može li to trener napraviti? Ako može, kako?**
- **O: Trener to može napraviti uz uvjet da može propisanom zamjenom zamijeniti igrača broj 8. Nakon te zamjene, a bez nastavljanja igre može odrediti da igrač broj 8 bude novi libero njegove momčadi. (vidjeti pravilo 19.4.)**

Pitanja?

?

miro@srce.hr